

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI: TARIMSAL AR-GE DESTEK PROGRAMI 17. PROJE ÇAĞRISI

Tarım ve Orman Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM), Bakanlığın ve tarım sektörünün ihtiyaç duyduğu [öncelikli konularda](#) bilgi ve teknolojilerin geliştirilmesi, bu bilgi ve teknolojilerin çiftçiler ile tarımsal sanayicilere aktarılması amacıyla uygun görülen üniversiteler, sivil toplum ve meslek kuruluşları, TÜBİTAK Ar-Ge birimleri ve özel sektör tarafından hazırlanan araştırma geliştirme projelerini desteklemektedir. Destek programının uygulanmasına dair yeni tebliğ, 23/8/2021 tarihli Resmî Gazete’de yayınlanmış olup 2021 yılı güncel çağrısı bu tebliğ hükümleri dairesinde yürütülmektedir. Projelerde Proje Yürütücüsü olarak az Yüksek Lisans mezunu (hazırlık sınıfları hariç en az 5 yıl lisans eğitimi yapılan fakültelerden mezun olanlar yüksek lisans mezunu kabul edilir) Türk vatandaşları yer alabilirler. Üniversiteler ve TÜBİTAK Ar-Ge birimleri hariç olmak üzere aynı proje başvuru döneminde kurum/kuruluşlar sadece bir proje ile başvuru yapabilir. Başvurusu yapılacak proje tekliflerinde (Tarım Ekonomisi Alanındaki Konular hariç) Proje Ortağı bulunması zorunluluğu bulunmaktadır. Başvurular, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü’nün (TAGEM) [Ar-Ge Destek Programı 17. Proje Çağrısı İlan Metni](#)’nde belirtilen adresine yapılacaktır.

2021 yılı Öncelikli Ar-Ge Konuları için [tıklayınız](#).

Başvuruların başladığı tarih: 24 Ağustos 2021, Salı

Başvurular için son tarih: 8 Ekim 2021, Cuma (saat 18.00)

Aşağıdaki bilgiler

- [Mevzuat ve Kaynaklar](#)
- [Tanımlar](#)
- [Kimler başvurabilir?](#)
- [Ortaklık Şartı](#)
- [Proje Ekibi](#)
- [Proje Süresi ve Destekleme](#)
- [Proje Önerisinde Aranılan Belgeler](#)
- [Değerlendirme Süreci](#)
- [Dikkate Edilmesi Gereken Hususlar](#)
- [Daha fazla bilgi ve sorularınız için:](#)

Mevzuat ve Kaynaklar

- [Tarım ve Orman Bakanlığının ilgili sayfası](#)
- [Araştırma ve Geliştirme Destek Programına İlişkin Tebliğ \(Tebliğ No: 2021/24\)](#)
- [Araştırma Ve Geliştirme Destek Programı Projelerinde Uygulama Ve Harcamalara İlişkin Usul Ve Esaslar](#)
- [Araştırma ve Geliştirme Programı Proje Hazırlama ve Başvuru Kılavuzu](#)
- [Ar-Ge Destek Programı 17. Proje Çağrısı İlan Metni](#)
- [17. Proje Çağrısı Öncelikli Ar-Ge Konuları](#)

Tanımlar

Tanım	Açıklama
Ar-Ge projesi	Bilgi ve teknoloji geliştirmeye yönelik, mevzuata uygun olarak hazırlanan en fazla 36 ay süreli araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) projeleri
Öncelikli Konular	Proje ile ilgili faaliyetlerin ve yapılan alımların yerinde izlemesini ve kontrollerini yaparak yerinde izleme raporu hazırlayacak olan, en az bir tanesi ilgili daire başkanlığında görev yapan projeden sorumlu araştırmacı personel ile gerekli görülmesi durumunda enstitülerde görev yapan araştırmacı personel ve/veya uzman havuzunda yer alan uzmanların da dahil edilebileceği en az iki kişilik ek
Proje Formatı	Usul ve esaslarda belirtilen kriterleri taşıyan proje formu ve ekleri
Kör Proje Formatı	Proje formatının kurum ve kişi bilgileri ile eklerini içermeyen hali
Yürütücü Kurum	Projenin hazırlanması ve yürütülmesinde bilimsel, teknik, idari, mali ve hukuki her türlü sorumluluğu taşıyan üniversiteler, sivil toplum ve meslek kuruluşları, TÜBİTAK Ar-Ge birimleri ve özel sektör
Proje Ortağı Kurum	Projenin yürütülmesinde Yürütücü Kurum ile birlikte görev alan kurum ve kuruluşlar
TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Başkanlığına doğrudan bağlı, belirlenmiş alanlarda Ar-Ge faaliyetlerini yürüten merkez ve enstitüler
Özel Sektör	Şahıs şirketleri ve adi ortaklıklar hariç olmak üzere 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa uygun olarak ticaret siciline tescili yapılmış olup Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde kaydı bulunan ticari işletme veya şirketler
Proje Ekibi	Proje yürütücüsü, araştırmacılar, varsa yardımcı personel ve danışmanlardan oluşan ekip

Tanım	Açıklama
Proje Yürütücüsü	Projenin hazırlanması ve yürütülmesinde, yürütücü kurum ile birlikte, bilimsel, teknik, idari, mali ve hukuki her türlü sorumluluğu taşıyan en az yüksek lisans mezunu (hazırlık sınıfları hariç en az 5 yıl lisans eğitimi verilen fakültelerden mezun olanlar yüksek lisans mezunu kabul edilir) Türk vatandaşı araştırmacı
Araştırmacı	Ar-Ge Projelerinin yürütülmesine destek olan en az lisans mezunu kişi
Yardımcı Personel	Ar-Ge Projesinin yürütülmesinde Araştırmacı personelin denetiminde çalışan, sonuç raporunda ve yayınlarda adı geçmeyen tekniker, teknisyen, laborant, işçi ve benzeri personel
Danışman	Projede fiilen katkı sağlamayıp, projeye bilimsel destek veren araştırmacı
Uzman	Projelerin değerlendirilmesi veya gerekli görüldüğünde izlenmesinde görev yapacak olan, üniversitelerin konu ile ilgili bölümlerinde görevli, en az doktor öğretim üyesi unvanına sahip veya Genel Müdürlükte/enstitülerde görev yapan araştırmacı personel
Uzman Havuzu	Uzmanlardan oluşturulan grup
Proje İzleme Ekibi	Proje ile ilgili faaliyetlerin ve yapılan alımların yerinde izlemesini ve kontrollerini yaparak yerinde izleme raporu hazırlayacak olan, en az bir tanesi ilgili daire başkanlığında görev yapan projeden sorumlu araştırmacı personel ile gerekli görülmesi durumunda enstitülerde görev yapan araştırmacı personel ve/veya uzman havuzunda yer alan uzmanların da dahil edilebileceği en az iki kişilik ekip

Kimler başvurabilir?

- Üniversiteler
- TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri
- Sivil Toplum Kuruluşları
- Meslek Kuruluşları
- Özel Sektör Kuruluşları (şahıs şirketleri ve adi ortaklıklar hariç olmak üzere Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde kaydı bulunanlar)

Ortaklık şartı

- 17. Proje Çağrısı Öncelikli Ar-Ge Konuları kapsamında hazırlanacak **projelerde Proje Ortağı bulunması zorunludur. Sadece Tarım Ekonomisi alanındaki Konular başlığı altında** yer alan iki konu kapsamında olan projeler için yapılacak başvurularda ise **Proje Ortağı zorunluluğu değildir**, ancak istenildiğinde Proje Ortağı alınabilir.

- **Üniversitelerin ve TÜBİTAK Ar-Ge birimlerinin Yürütücü Kurum/Kuruluş olarak** başvurabilmeleri için destek programına başvurmaya haiz **en az bir Özel Sektör** kuruluşu (şahıs şirketleri ve adi ortaklıklar hariç Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde kaydı bulunanlar) ile ortaklık yapmaları zorunludur. Bu ortaklık şartı sağlandıktan sonra diğer kurum/kuruluşlar da projede ortak olarak yer alabilir.
- **Özel Sektör** (şahıs şirketleri ve adi ortaklıklar hariç Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde kaydı bulunanlar), **Sivil Toplum ve Meslek Kuruluşlarının Yürütücü Kurum/Kuruluş** olarak destek programına başvuruda bulunabilmeleri için [en az bir Enstitü \(TAGEM'e bağlı enstitüler ile TAGEM tarafından araştırma yetkisi verilmiş Bakanlık birimleri\)](#) ile ortaklık yapmaları zorunludur. Bu ortaklık şartı sağlandıktan sonra diğer kurum/kuruluşlar da projede ortak olarak yer alabilir.
 - [Yürütücü Kurum Olarak Başvuruda Bulunacak Özel Sektör Kuruluşlarının Ortaklık Yapması Gereken Enstitülere İlişkin Liste](#)
 - Enstitü müdürlüklerinin proje ortağı olduğu projelerde Yürütücü Kurumlar başvuru döneminin bitiş tarihinden en geç 15 gün öncesine kadar enstitü müdürlüklerine proje tekliflerini sunar, enstitü müdürlükleri yapacakları değerlendirme sonucunda projeye ortak kurum olarak katılıp katılmayacaklarına karar verirler. Başvuru döneminin bitiş tarihine 15 günden daha az zaman kala enstitü müdürlüklerine başvurulması halinde enstitüler proje ortaklık teklifini değerlendirme yapmadan doğrudan reddedebilirler.

Proje Ekibi

Proje Ekibi üyesi	Görev tanımı	Proje ekibinde görev alabilme koşulları
Proje Yürütücüsü	Projenin hazırlanması ve yürütülmesinde, yürütücü kurum ile birlikte, bilimsel, teknik, idari, mali ve hukuki her türlü sorumluluğu taşıyan kişi	<ul style="list-style-type: none">• Proje Yürütücüsü en az yüksek lisans mezunu (hazırlık sınıfları hariç en az 5 yıl lisans eğitimi yapılan fakültelerden mezun olanlar yüksek lisans mezunu kabul edilir) ve Türk Vatandaşı olmalıdır.• Devam eden projelerde Proje Yürütücüsü aynı anda bir Projede Yürütücü olarak görev alabilir.• Proje Yürütücüsü, Araştırmacılar ve yardımcı personel, proje Yürütücü kurum/kuruluş veya proje ortağı kurum/kuruluşun personeli olmak zorunda değildir. Ancak bu durumda olan Proje Yürütücüsünün, Araştırmacıların ve Yardımcı Personelin çalıştığı kurumdaki görev almasının uygun olduğunu gösteren izin/görevlendirme belgesini alması zorunludur.• Üniversiteler ve TÜBİTAK Ar-Ge birimlerinde görev yapanlar hariç olmak üzere kamu kurum/kuruluşlarında çalışan personel Projelerde Yürütücü olarak görev alamaz.• Genel Müdürlük personeli (Genel Müdürlükte geçici olarak görevlendirilenler dâhil) projelerde yer alamaz ve danışman olamaz.• Genel Müdürlük personeli dışındaki Uzmanlar projelerde yer alabilirler ancak yer aldıkları projelerin değerlendirmesinde ve yerinde izlemesinde görev alamazlar.
Araştırmacılar	Ar-Ge Projelerinin yürütülmesine destek olan kişi	<ul style="list-style-type: none">• Araştırmacılar en az lisans mezunu olmalıdır.• Proje Yürütücüsü, Araştırmacılar ve Yardımcı Personel, Proje Yürütücü Kurum/Kuruluş veya Proje Ortağı Kurum/Kuruluşun personeli olmak zorunda değildir. Ancak bu durumda olan Proje Yürütücüsünün,

Proje Ekibi üyesi	Görev tanımı	Proje ekibinde görev alabilme koşulları
		<p>Araştırmacıların ve Yardımcı Personelin çalıştığı kurumdan projede görev almasının uygun olduğunu gösteren izin/görevlendirme belgesini alması zorunludur.</p> <ul style="list-style-type: none">Genel Müdürlük personeli (Genel Müdürlükte geçici olarak görevlendirilenler dâhil) projelerde yer alamaz ve danışman olamaz.Genel Müdürlük personeli dışındaki Uzmanlar projelerde yer alabilirler ancak yer aldıkları projelerin değerlendirmesinde ve yerinde izlemesinde görev alamazlar.
Yardımcı Personel	Ar-Ge Projesinin yürütülmesinde Araştırmacı personelin denetiminde çalışan, sonuç raporunda ve yayınlarda adı geçmeyen kişi	<ul style="list-style-type: none">Proje Yürütücüsü, Araştırmacılar ve Yardımcı Personel, Proje Yürütücü Kurum/Kuruluş veya Proje Ortağı Kurum/Kuruluşun personeli olmak zorunda değildir. Ancak bu durumda olan Proje Yürütücüsünün, Araştırmacıların ve Yardımcı Personelin çalıştığı kurumdan projede görev almasının uygun olduğunu gösteren izin/görevlendirme belgesini alması zorunludur.Genel Müdürlük personeli (Genel Müdürlükte geçici olarak görevlendirilenler dâhil) projelerde yer alamaz ve danışman olamaz.Genel Müdürlük personeli dışındaki Uzmanlar projelerde yer alabilirler ancak yer aldıkları projelerin değerlendirmesinde ve yerinde izlemesinde görev alamazlar.

Proje Süresi ve Destekleme

- Azami Proje Süresi: Azami 36 ay
- Üniversiteler ve TÜBİTAK Ar-Ge birimleri:
 - Destek tutarı üst limiti: 300 bin TL
 - Destek oranı: %100
- Sivil Toplum Kuruluşları ve Meslek kuruluşları:
 - Destek tutarı üst limiti: 300 bin TL
 - Destek oranı: %70
- Özel Sektör Kuruluşları:
 - Destek tutarı üst limiti: 3 milyon TL (Özel Sektör başvurularında, proje bütçesinin %70'i Bakanlık destek üst limitine eşit veya altında kalan durumlarda projeye verilebilecek Bakanlık destek tutarı, kendisinin ve/veya proje ortağı Özel Sektör Kuruluşun ciro toplamlarından daha fazla olamaz.)
 - Destek oranı: %70

TARIMSAL AR-GE DESTEK PROGRAMI
17. PROJE ÇAĞRISI
DETAYLI BİLGİ FORMU

Desteklenen harcama kalemi		Yürütücü Kuruluş türü bazında destek tutarı üst limiti	Açıklamalar
MAKİNE-TEÇHİZAT	Alet, makine, teçhizat hazır yazılım/program ve donanım alımlarının toplamı	<ul style="list-style-type: none">• Üniversiteler, TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri ve STK'lar: 150 bin TL• Özel Sektör: 1,5 milyon TL	<ul style="list-style-type: none">• Makine teçhizat bütçe kaleminin toplamı gruplara göre belirtilen üst limiti geçemez. Söz konusu kalemdeki hazır yazılım/program satın alımı gruplara göre belirtilen üst limiti geçemez.• Destek programı kapsamında makine teçhizat ve sarf kaleminden satın alınacak materyaller yeni olmalı, ikinci el/kullanılmış olmamalıdır. Yerinde izlemede proje izleme ekibi tarafından ikinci el/kullanılmış materyal alındığı tespit edilmesi durumunda yapılmış ödemeler haksız ödeme olarak kabul edilir ve mevzuat kapsamında işlem yapılır.• Proje kapsamında makine-teçhizat kalemlerinden alınan materyal, fatura tarihinden itibaren 5 yıl süreyle satılamaz.
HİZMET ALIM	Tarımsal alet ve ekipmanların kiralama ücretleri (Projede kullanılması gerekli olan traktör, biçerdöver, mibzer, pulluk, ilaçlama makinası ve benzeri tarımsal alet ve ekipmanlar)	<ul style="list-style-type: none">• Üniversiteler, TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri ve STK'lar: 50 bin TL• Özel Sektör: 50 bin TL	<ul style="list-style-type: none">• Hizmet alımı bütçe kalemi toplamı için bir üst limit bulunmamakla birlikte yan tarafta verilen harcama kalemleri için yürütücü kurumlara göre belirtilen üst limiti geçemez.• Analiz ve deneme hizmet alımları, öncelikle Bakanlık enstitü/laboratuvar müdürlükleri, sonra devlete ait üniversiteler/laboratuvarlar sırası esas alınarak yapılır. Bu durumda piyasa fiyat araştırması yapılması zorunluluğu bulunmamaktadır. Analiz ve deneme hizmet alımlarında; analiz ve deneme sonuçlarını olumsuz etkileyecek mesafe, zaman ve diğer etkenlerin ortaya çıkacağı durumlar ile analiz/deneme yapılamadığı veya maliyetlerin yükseleceği durumlarda Proje Yürütücüsünün/Kurumun yazılı olarak gerekçesini bildirmesi ve daire başkanlığınca da bu gerekçenin uygun görülmesi halinde söz
	Anket hizmeti alımları	<ul style="list-style-type: none">• Üniversiteler, TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri ve STK'lar: 150 bin TL• Özel Sektör: 150 bin TL	
	Deneme, analiz, ekonometrik modelleme, tescil- patent- sertifikasyon ve benzeri hizmet alımı	<ul style="list-style-type: none">• Üniversiteler, TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri ve STK'lar: 100 bin TL• Özel Sektör: 200 bin TL	
	Yazılım hizmeti alımı	<ul style="list-style-type: none">• Üniversiteler, TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri ve STK'lar: 50 bin TL• Özel Sektör: 100 bin TL	
	Tasarım hizmeti alımı	<ul style="list-style-type: none">• Üniversiteler, TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri ve STK'lar: 25 bin TL	

TARIMSAL AR-GE DESTEK PROGRAMI
17. PROJE ÇAĞRISI
DETAYLI BİLGİ FORMU

Desteklenen harcama kalemi	Yürütücü Kuruluş türü bazında destek tutarı üst limiti	Açıklamalar
Yürütücü kurum/ proje ortağı kurumda bulunan projede kullanılan cihaz, ekipman, sera ve benzeri materyalin bakım onarım ücretleri	<ul style="list-style-type: none">Özel Sektör: 50 bin TL	konusu analiz ve deneme için öncelik sırasına uyulmayabilir.
	<ul style="list-style-type: none">Üniversiteler, TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri ve STK'lar: 50 bin TLÖzel Sektör: 50 bin TL	
SARF MALZEMESİ	<ul style="list-style-type: none">Üniversiteler, TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri ve STK'lar: 150 bin TLÖzel Sektör: 1,5 milyon TL	<ul style="list-style-type: none">Projenin yürütülmesi için gerekli olan ve projede kullanılıp tüketilecek materyaller Ar-Ge projesinin gerektirdiği ölçüde desteklenir. Ticari üretim yapılabilecek miktarlarda yazılan sarf malzeme kalemleri desteklenmez.Destek programı kapsamında makine teçhizat ve sarf kaleminden satın alınacak materyaller yeni olmalı, ikinci el/kullanılmış olmamalıdır. Yerinde izlemede proje izleme ekibi tarafından ikinci el/kullanılmış materyal alındığı tespit edilmesi durumunda yapılmış ödemeler haksız ödeme olarak kabul edilir ve mevzuat kapsamında işlem yapılır.Proje kapsamında sarf kalemlerinden alınan materyal, fatura tarihinden itibaren 5 yıl süreyle satılamaz.

- Bakanlığın proje başına verebileceği destek üst limitinin aşılmaması şartıyla belirli projeler için Proje Yürütücüsünün gerekçeli talebi ve Daire Başkanlığının uygun görüşü ile Usul ve Esaslarda bütçe/harcama kalemleri bazında belirlenen Bakanlık destek üst limitlerini, makine-teçhizat bütçe kalemi hariç olmak kaydıyla artırılabilir.
- Desteklenmeyen harcama kalemleri:
 - Her türlü sermaye kullanım maliyeti, promosyon malzemesi, pazarlama ve ticari amaçlı reklam giderleri
 - Proje hazırlama, başvuru ve sözleşme giderleri, gelişme ve sonuç raporları ile bunlara ait basım giderleri
 - Tescil, patent ve sertifikasyon giderleri hariç, projenin sonuçlarının ticari uygulamaya dönüştürülmesi için yapılacak giderler

- Destek Programı bütçesinden desteklenecek harcamalarda belirtilenlerden, araştırma projesinin gerektirdiği kapasite/miktarlar hariç olmak üzere, ticari üretime yönelik büyük kapasitedeki/miktardaki alet, ekipman, hayvan (inek, koyun, keçi, manda, tavuk ve benzeri) ve sarf malzemesi (yem, tohum, ilaç, gübre ve benzeri) alımları.
- Tarımsal alet ve ekipmanların (traktör, biçerdöver, mibzer, pulluk, ilaçlama makinası ve benzeri) satın alımı
- Isıtma, aydınlatma, haberleşme ve su giderleri
- İnşaat ve altyapı giderleri
- Proje ekibinde yer alan veya almayan personele ödenecek burs, maaş ve benzeri ücretler
- Havale, sigorta, banka maliyetleri gibi mali hizmet maliyetleri
- Bina, arazi alımları ve kiralamaları
- Taşıt alımı ve taşıt kiralamaları
- Başka bir fon kaynağından finanse edilen kalemler
- Yurt içi ve yurt dışı seyahat giderleri
- Çalıştay, fuar, tanıtım, konferans, sempozyum ve toplantı gibi organizasyonlara ilişkin giderler
- Danışmanlık ve eğitim ücretleri
- Bilgisayar, fotoğraf makinası, yazıcı, kamera, harici bellek, telefon, projeksiyon cihazı, klima, buzdolabı, bulaşık makinası, kırtasiye malzemesi, eldiven, kağıt havlu ve benzeri alımlar
- İşçilik ücretleri
- Nakliye giderleri
- Proje ile ilgisi olmayan giderler

Proje Önerisinde aranan belgeler

- Proje başvurusu **Yürütücü Kurumun üst yazısı** ile yapılır. Örnek Başvuru Yazısı için [tıklayınız](#).
- Projelerde yapılacak başvurularda Proje Ortağı bulunması zorunlu olduğundan (17. Proje Çağrısı Öncelikli Ar-Ge Konuları”nda yer alan “Tarım Ekonomisi Alanındaki Konular” başlığı altında yer alan iki madde haricinde) **Ortaklık Beyannamesi** mutlaka doldurulmalı, tüm ortak kurum yetkililerince imzalanmalı ve proje klasörüne eklenmelidir. “Tarım Ekonomisi Alanındaki Konular” başlığı altında yer alan iki madde kapsamında olan projeler için yapılacak başvurularda ise proje ortağı zorunluluğu mevcut olmadığından sadece projede ortaklık bulunması halinde bu beyanname hazırlanarak proje klasörüne eklenmelidir.

- Proje Yürütücüsü ve Yardımcı Araştırmacılar, Proje Yürütücü Kurum/Kuruluş veya Proje Ortağı Kurum/Kuruluşun personeli olmak zorunda değildir. Ancak bu durumda olan Proje Yürütücüsünün ve Yardımcı Araştırmacıların çalıştığı kurumdaki projede görev almasının uygun olduğunu gösteren **izin/görevlendirme belgesi** almalı ve başvuru klasörüne eklenmelidir.
- Yürütücü kurum özel sektör ise; kendisinin ve/veya varsa projedeki özel sektör ortağının vergi dairesinden alınmış veya onaylatılmış **2020 yılı net satış tutarını (ciro) gösterir belge/belgeler** başvuru klasörüne eklenmelidir.
- Yürütücü Kurum olarak başvuruda bulunan Özel Sektör/Sivil Toplum ve Meslek Kuruluşu ile Proje Ortağı Kurum tarafından, Tarım Ekonomisi konularındaki projeler hariç olmak üzere **projeyi yapabilecek ve çıktılarını ticarileştirebilecek fiziksel altyapıya (bina, laboratuvar ve üretim ile ilgili makine teçhizat) sahip olduğunu gösterir fotoğraflar ve/veya varsa demirbaş kayıtları** ibraz edilir.
- Başvuruda bulunan ve/veya proje ortağı Özel Sektör Kuruluşları için tüzel kişiliğin ortakları, üyeleri veya kurucuları ile **tüzel kişiliğin yönetimindeki görevlileri belirten son durumu gösterir Türkiye Ticaret Sicili Gazeteleri ve yetkili kişilere ait imza sirküleri fotokopileri** başvuru klasörüne eklenmelidir.
- Proje formu ekinde Proje Yürütücüsü, Danışman ve Araştırmacıların her birine ait **kısa özgeçmiş ve başlıca yayınlarının listesi** ibraz edilir.
- Proje yürütücüsü en az yüksek lisans (hazırlık sınıfları hariç en az 5 yıl lisans eğitimi yapılan fakültelerden mezun olanlar yüksek lisans mezunu kabul edilir) mezunu olması gerektiğinden bu durumu kanıtlayıcı olarak Proje Yürütücüsüne ait, çalıştığı kurum veya yürütücü kurum tarafından onaylanmış **mezuniyet belgesi/diploma örneği** (e-devlet üzerinden alınan mezun belgesi için onay aranmaz) başvuru klasörüne eklenmelidir.
- Hayvanların (materyal/veriler dahil) deneysel ya da diğer bilimsel amaçlarla kullanıldığı veya başka sebeplerle (klinik araştırmalar vb.) bu belgenin gerektiği projelerde **Etkin Kurul İzin Belgesi** eklenmeli, temini gecikeceği durumlarda gecikme sebebi belirtilmek suretiyle en geç proje sözleşmesi imzalanmadan önce ibraz edilmelidir.
- Proje formu ekinde proje giderlerinin tutarlarına ilişkin **proforma fatura, teklif mektubu ve benzeri belgeler** ibraz edilir.
- Proje formunda yer alan bütçe tabloları proforma, teklif mektubu ve benzeri belgelere uygun olarak doldurulmalı boş bırakılmamalıdır. Yabancı para birimleri üzerinden alınan proformalar düzenleme tarihindeki TCMB efektif satış kurları üzerinden TL'ye çevrilerek elde edilen tutarlar projenin bütçe tablolarına TL cinsinden yazılmalı ayrıca proforma üzerinde hesaplama ile gösterilmelidir.
- Proje formu içerisinde yer alan kabul taahhüt beyanları sayfasındaki tüm imzalar tamamlanmış olmalıdır.
- Proje Yürütücüsünün ve Proje Ortağı/Yürütücü Kurumu temsil yetkisi bulunan ve projeyi imzalamaya, onaylamaya ve göndermeye yetkili amir/amirlerin (rektör/başkan/müdür ve benzeri) projenin ilgili yerlerindeki imzaları tamamlanmış olmalıdır.
- Proje formu (word formatında) ve ekleri ile kör proje formunun dijital kopyaları USB bellek veya CD içerisinde proje formu ekinde ibraz edilir. İçinde kurum ve kişi bilgileri ile eklerin bulunmadığı kör proje formunun Word hali bir adet CD'ye kaydedilmeli, CD üzerine "Proje Formu (Kör)" ile projenin ismi yazılmalı ve başvuru klasörüne eklenmelidir. CD yerine diğer veri depolama birimleri de kullanılabilir. "Proje Formu (Kör)"ün yazıcı çıktısı ise gönderilmemelidir.

- Proje Formunun yazıcı çıktısı bir nüsha olarak hazırlanmalı, tüm imzalar eksiksiz olmalı, poşet dosya kullanılmadan başvuru klasörü içerisine delgeç vasıtasıyla delinerek takılmalıdır. Proje Formu hazırlanırken standart formatına bağlı kalınmalı ve formda yapılan bilgilendirme ve yönlendirmelere titizlikle uyulmalıdır. Sayfa yapısında; kenar boşlukları tüm yönlerde 2,5 cm olmalıdır. Ana ve alt başlıklar Arial ve koyu, yazı gövdesi Arial ve tek satır aralı olmalıdır. Tüm yazılar 11 yazı tipi boyutunda olmalıdır (şekil, grafik, tablo ve matematiksel ifadeler için okunabilirliği artırmak amacıyla yazı tipi boyutu değiştirilebilir).
- Ayrıca Proje formunun Word formatında hazırlanmış dijital kopyası ile tüm eklerin taratılmış hali bir adet CD'ye kaydedilmeli, CD üzerine "Proje Formu" ile projenin ismi yazılmalı ve başvuru klasörüne eklenmelidir. CD yerine diğer veri depolama birimleri de kullanılabilir.

Değerlendirme Süreci

- Sekretarya Ön Değerlendirmesi
- Projelerin konusu itibarıyla ilgili olduğu TAGEM Daire Başkanlığının değerlendirilmesi
- Uzman değerlendirilmesi
- Kurul değerlendirilmesi

Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

- Başvuru yapmadan önce [Proje Çağrısı İlan Metni](#), [Tebliğ](#) ve [Usul ve Esaslar](#) dokümanlarının incelenmesi tavsiye edilmektedir.
- Ar-Ge Projeleri kapsamında [5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun](#) kapsamında sağlanan teşviklerden yararlanma imkânı bulunmaktadır.
- Üniversiteler ve TÜBİTAK Ar-Ge birimleri hariç olmak üzere aynı proje başvuru döneminde kurum/kuruluşlar sadece bir proje ile başvuru yapabilir. Kurum/kuruluşların aynı proje başvuru döneminde birden fazla proje başvurusu yaptığının tespit edilmesi halinde başvuruda bulunduğu projelerin tümü değerlendirme dışında bırakılır.
- Üniversiteler ve TÜBİTAK Ar-Ge birimleri hariç olmak üzere destek programı kapsamında devam eden projesi bulunan kurum/kuruluşlar projelerinin sonuç raporları Kurul tarafından kabul edilmeden yeni bir çağrı kapsamında proje başvurusunda bulunamazlar.
- Başka bir kurum/kuruluş tarafından desteklenen bir projeye Bakanlıkça destek verilmez. Bakanlıkça desteklenen projeye başka bir kurum/kuruluştan destek alınmaz.
- Proje kapsamındaki mal ve hizmet alımları; kamu üniversiteleri ve TÜBİTAK Ar-Ge Birimlerinde 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre, kamu üniversiteleri dışındaki diğer üniversiteler, özel sektör, sivil toplum ve meslek kuruluşlarında ise tabii olduğu mevzuat hükümlerine göre yapılır.
- Satın alımı yapacak kurum/kuruluşların tabii oldukları herhangi bir mevzuat bulunmuyor ise doğrudan temin yoluyla alım yapılır. Doğrudan temin usulünde piyasa fiyat araştırması yapılarak en az 3 farklı firmadan/kışiden teklif alınır, bu tekliflerden en uygun olanı seçilerek piyasa fiyat araştırması tutanağı düzenlenir ve alım gerçekleştirilir. Gelişme raporu ekinde piyasa fiyat araştırması tutanağı ve alınan teklifler ibraz edilir.

- İhtiyacın sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğinin tespit edilmesi, sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olması veya mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanması için zorunlu olan mal ve hizmetlerin belirli bir tüzel kişiden alınması durumunda doğrudan alım yapılabilir ve piyasa araştırması tutanağında bu husus belirtilir.
- Proje yürütücüsü/ortağı kurumlar birbirlerinden veya kendilerinden mal veya hizmet alımı yapamaz. Ancak kamu kurumlarından yapılacak satın alımlarda bu hüküm uygulanmaz.
- Proje ekibinde yer alan kişilerin veya birinci derece yakınlarının sahibi/ortağı/yöneticisi olduğu kurumlardan mal/hizmet satın alımı yapılamaz.
- Proje yürütücüsü/ortağı kurumların sahibi/ortağı/yöneticisi olan özel veya tüzel kişilerin sahibi/ortağı/yöneticisi oldukları kurumlardan da mal ve hizmet satın alımı yapılamaz.
- Proje kapsamındaki mal ve hizmet alımlarına ilişkin faturalar satın alımı gerçekleştiren yürütücü kurum/proje ortağı kurum adına düzenlenir.
- Mal alımlarında; malın bedeli ile birlikte yerinde teslim giderleri ve montaj giderlerinin aynı faturada gösterilmesi halinde bu giderler de ödenebilecektir.
- Tüm mal ve hizmet alımlarının gerçekleşme bedeli proforma fatura tutarını aşmamalıdır. Proforma fatura tutarını aşan bedeller, yürütücü kurumun gerekçeleri göz önüne alınarak öncelikle projenin diğer bütçe/harcama kalemlerinden aktarım yapılması yoluyla daire başkanlığının kararına istinaden veya aktarım yapılamadığı takdirde ek bütçe talebi (Sözleşmedeki Bakanlık desteğinin en fazla %10'unu geçmeyecek şekilde destek bütçesinde yapılacak artış ile) doğrultusunda daire başkanlığının uygun görüşü üzerine Kurul'un kabulü ile ödenebilir.

Daha fazla bilgi ve sorularınız için:

Tarımsal Ekonomi ve Proje Yönetimi Daire Başkanlığı: <https://www.tarimorman.gov.tr/tagem/Sayfalar/Detay.aspx?SayfaId=25>